

Advies 32: zorgen om datalek met BSN, NAW én lichaamsmateriaal

Begeleidingscommissie Digitale Ondersteuning Bestrijding Covid-19

19 februari 2022

Inleiding Begeleidingscommissie

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft een Begeleidingscommissie ingesteld die de Minister zal adviseren over digitale ondersteuning bij de bestrijding van Covid-19. De begeleidingscommissie brengt naast gevraagde adviezen ook ongevraagde adviezen uit.

Onderstaand advies is geschreven in de wetenschap dat het digitale CoronaToegangsBewijs/ Coronapas/QR-code (hierna CTB) althans voor Nederland wordt afgebouwd. De commissie is zeer te spreken over de afbouw van het CTB gelet op Omikron maar maakt zich zorgen over de groeiende hoeveelheid data van Nederlandse burgers (bv. lichaamsmateriaal in combinatie met BSN-gegevens én naam/adres/woonplaats) die op verschillende plekken onder beheer van verschillende partijen zijn opgeslagen. Het gevaar op een datalek, zowel bij overheidsinstellingen als commerciële testbedrijven, is groot.

(1) Zorgen om datalek commerciële testbedrijven wegens gebrek aan toezicht.

De commissie maakt zich (nog steeds) grote zorgen over de opslag van data bij commerciële testbedrijven. Dankzij de Tweede Kamer zijn de bewaartermijnen bij negatieve-en positieve-test verkort. Echter, er wordt van overheidswege *niet* gemonitord of de data daadwerkelijk worden verwijderd. Bij de commissie bestaat de indruk dat de overheid naar de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) kijkt voor het uitvoeren van controles en daarop volledig vertrouwd. Los van de vraag of de AP formeel op de hoogte is van deze taak, is de commissie van mening dat de overheid zelf op een pro-actieve manier zou moeten toezien op data-reductie, om meerdere redenen:

- **Matig trackrecord commerciële testbedrijven.**

Vooropgesteld, vele commerciële testbedrijven hebben de beveiliging wel op orde. Echter, in het afgelopen anderhalf jaar is talloze keren gebleken dat bedrijven niet op de hoogte zijn van maximale bewaartermijnen, danwel de beveiliging niet op orde hadden¹².

- **Combinatie van BSN, DNA en adres zijn waardevolle data.**

De combinatie van lichaamsmateriaal met BSN, naam en adres van Nederlandse burgers is voor kwaadwillende partijen erg interessant. Het is voor hen (“state” danwel “non-state actors”) aanlokkelijk om lichaamsmateriaal- en BSN-gegevens te bemachtigen van politiek of economisch invloedrijke Nederlanders. Dat kan via een hack, maar ook door het omkopen van een medewerker op een interessante testlocatie..

- **Verbindingen naar Coron-IT: een bekende/beruchte kwetsbaarheid.**

De commissie heeft herhaaldelijk gewezen op de noodzaak om *verbindingen* tussen verschillende eenheden en databronnen extra en herhaaldelijk te controleren. Dat wordt vooralsnog niet systematisch gedaan.

¹ <https://tweakers.net/nieuws/184566/coronatestbedrijf-met-onbeveiligde-database-lekt-gegevens-60000-klanten.html>

² <https://www.destentor.nl/regio/door-commerciële-coronatesten-belanden-honderdduizenden-persoonlijke-gegevens-bij-bedrijven-br~aeb1ef4a/>

(2) Zorgen om datalek rondom Coron-IT.

Bovenstaande zorgen zijn in onze eerdere adviezen benoemd. Door de afbouw van de digitale CTB nemen bovenstaande gevaren zeker in de huidige situatie van een beperktere betrokkenheid van de overheid m.b.t. (1) Coron-IT en (2) alle verbindingen die leiden naar Coron-IT of andere belangrijke databronnen. De commissie is van mening dat de overheid de steun en beveiliging van Coron-IT en gerelateerde databronnen juist moet *intensiveren* i.p.v. verminderen:

- Ten eerste vanwege het *belang* van de data; BSN, lichaamsmateriaal en andere persoonsgegevens.
- Ten tweede omdat de verbindingen van en naar Coron-IT nog steeds een zwakke plek zijn.

(3) Verhoogde noodzaak voor data clean-up

In advies 28 heeft de Commissie gepleit voor een grootschalige data clean-up. Deze nota is (nog) niet naar de Kamer verzonden maar wordt des te urgenter nu het CTB nog steeds zal worden gebruikt voor reizen naar het buitenland. Nu het CTB als 'waakvlam' fungeert voor reizen naar het buitenland danwel de potentiële opkomst van nieuwe virusvarianten is het des te belangrijker om oude data pro-actief op te schonen. De kans is immers groot dat er door reizen naar het buitenland en vervolgvaccinaties nieuwe data blijft bijkomen.

Daarbij draagt een data clean-up bij aan verhoogd gevoel van privacy van de Nederlandse burgers. Dat laatste is nodig om vertrouwen te houden in digitale tools van de overheid voor een *toekomstige* crisis, disruptie of pandemie.

De commissie kan niet meer toezien op de uitvoering van dit verzoek maar hoopt dat bovenstaande aanbevelingen ter harte worden genomen.